

De Sunamitische vrouw

Periodethema: Elia
2 Koningen 4: 8-37

a. Het wonder van de geboorte (2 Kon. 4: 8-17)

UITLEG VAN DE TEKST

Elisa trekt door naar Sunem. Sunem ligt in het noordelijke rijk Israël. Het dorp ligt in het stamgebied van Issaschar. Hij ontmoet daar een 'grote' vrouw. Daarmee wordt bedoeld dat de vrouw aanzien had, waarschijnlijk door haar bezit. Deze vrouw neemt het initiatief om Elisa aan te spreken. Ze nodigt hem uit om brood bij haar te eten. Een welkome uitnodiging voor een rondtrekkende profeet. Ze gaat nog een stap verder. Met haar man bespreekt ze dat Elisa ook een plaats om te slapen nodig heeft. Besloten wordt om voor hem een kamer te maken, die zal functioneren als logeerkamer. Ze zegt iets heel bijzonders: 'Ik heb gemerkt dat deze man Gods heilig is.' Ze herkent hem als een man van God, apart gezet (geheiligd) voor een bepaalde dienst. Ze voelt de drang om hem bij deze dienst te ondersteunen. Vers 10 beschrijft dat het een keurig ingerichte kamer is, van alle gemakken voorzien. Volgens vers 11 heeft Elisa geregeld gebruik gemaakt van de mogelijkheid om daar te logeren. Bij hem is zijn dienaar Gehazi (zijn naam betekent 'met uitpuilende ogen'). Elisa wil de vrouw belonen. Gehazi lijkt als een soort tussenpersoon te fungeren tussen Elisa en deze vrouw. Hij mag de vrouw roepen om bij Elisa te komen (vers 13). Waarom moet ze komen? Wel, Elisa had geopperd dat hij wel een goed woord voor haar kon doen bij de koning of de krijgsoverste. Iets waaraan ze voordeel zou hebben. Blijkbaar had Gehazi haar dat gezegd. Maar dat was niet nodig! Ze woont immers te midden van haar volk. Er zijn genoeg mensen die haar willen helpen.

Het is Gehazi, de knecht van Elisa, die hem op haar grote gemis wijst: ze heeft geen kinderen. Het is in het leven van iedere vrouw en ieder gezin een groot gemis als er geen kinderen zijn. In Israël kwam daar de dimensie bij dat men hoopte een kind te krijgen die de tijd van de Messias zou meemaken. Daarnaast zijn het de kinderen die voor hun ouders gaan zorgen als die zorg nodig hebben. Wie doet dat als je geen kind hebt? Als Elisa dat weet, roept hij de vrouw en spreekt haar persoonlijk (vers 13 en 15). De profeet belooft deze vrouw dan, in de Naam des Heeren, een zoon. Geweldig is dat. Namens de HEERE mag de profeet een geweldige wens in het leven van deze vrouw vervullen. Ze is er wel onzeker over (vers 16b). Haar man is oud (vers 14b). Betekent dit dat het voor hem moeilijk is om nog vruchtbaar te zijn? Haar twijfel is best te begrijpen. Het lijkt alsof ze zichzelf voor een teleurstelling wil behoeden. Ondanks haar twijfels wordt toch de zoon geboren (vers 17). De 'beloning' is niet afhankelijk van het rotsvaste vertrouwen van deze vrouw. Zoals dat ook bij Sara niet het geval was. Zelfs waar ongeloof is, zet de HEERE Zijn raad door. Het wonder gebeurt. Een jaar later wordt er een zoon geboren.

TER OVERWEGING

De vrouw is gastvrij tegenover Elisa. Wat ze kan doen om een man van God te ondersteunen, dat doet ze. Zo mogen ook de kinderen leren dat je op allerlei manieren ondersteunend kunt zijn in het Koninkrijk van God. De één als profeet, de ander als knecht van een profeet, weer een ander als iemand die een bed geeft aan een profeet. Elisa wil haar belonen. Je zou kunnen stellen dat er geen beloning behoefde te worden gegeven.

Je mag blij zijn als de HEERE je gebruiken wil. Toch wil Elisa loon geven. Hij doet dit als profeet. Dit geldt ook de HEERE Zelf. Onze 'goede werken' (die de HEERE Zelf in ons werkt) maken toch dat Hij ons daarvoor loont (Heidelbergse Catechismus, zondag 24, vraag en antw. 63). Dit loon geschiedt niet uit verdienste, maar uit genade. De vrouw verlangt naar kinderen. Israël zag kinderen als een zegen van de HEERE. Het is goed als we de kinderen dit meegeven. Kinderen zijn niet 'lastig', geen 'obstakel' op de weg naar een de volgende topfunctie, maar een zegen van God.

De vrouw mag, ondanks haar twijfels, toch dit loon ontvangen. Enerzijds zien we daarin dat het de HEERE is, Die leven geeft. Niet wij, maar Hij heeft de macht de kinderzegen te schenken dan wel terug te houden. Anderzijds zien we dat de HEERE dit niet afhankelijk maakt van het geloof van deze vrouw.

b. De zoon sterft (2 Kon. 4: 18-37)

UITLEG VAN DE TEKST

Een nieuwe episode in de geschiedenis. Het is de tijd van de oogst. De zoon gaat op een dag naar de maaiers van zijn vader. Op het veld krijgt hij geweldige hoofdpijn. Hij jammert het uit: 'Mijn hoofd, mijn hoofd.' Er wordt geen verklaring gegeven voor deze pijn. Een knecht moet de jongen spoorwegs naar huis, naar zijn moeder, brengen. Daar aangekomen verslechtert zijn situatie en (vermoedelijk) na een paar uur sterft hij, waarschijnlijk aan de gevolgen van een zware zonne-steen (vers 20). De vrouw handelt daarop op een bijzondere manier. Eerst brengt ze haar zoon naar het bed van Elisa. Ze sluit de deur af en gaat op zoek naar de profeet. Ze vertelt het zelfs niet aan haar man (vers 22-23). Hij begrijpt helemaal niet waarom ze nu gaat. Is dit voor hem 'overdreven vroomheid'? Ze antwoordt eenvoudig: 'Het zal wel zijn.' Hier horen we het geloof van deze vrouw doorklinken. Hier is geen twijfel. Ze moet naar de profeet, al lijkt de situatie hopeloos. Ze vertrekt en gaat naar de Karmel (boomgaard) en treft daar Elisa. Deze ziet haar komen en stuurt zijn knecht om naar haar welstand te vragen. Ze zegt echter niets tegen de knecht. Geen tussenpersoon meer. Ze wil Elisa zelf spreken. Daar aangekomen grijpt ze de voeten van Elisa. Gehazi wil dat voorkomen, maar Elisa laat het toe. Deze vrouw is zeer bedroefd (haar ziel is verbitterd) en Elisa heeft nog niet van de HEERE vernomen wat er gebeurd is. De vrouw stort haar hart uit. Ze was zo bang geweest om teleurgesteld te worden. Eerst dat ze misschien geen kind zou ontvangen. Nu omdat ze meent haar kind te verliezen. Is het kind geboren, zodat ze nu zo bedroefd zou zijn?

Elisa start een reddingsactie. Gehazi moet naar de jongen toe en de staf van Elisa op het gezicht van de jongen leggen. Niemand mag hij daarbij onderweg groeten of zich laten ophouden. De staf is het symbool van de voorhanden zijnde macht (denk aan Mozes). De vrouw wil echter niet bij Elisa vandaan (vers 30). Niet de knecht, maar Elisa zelf moet meekomen. Elisa bewilligt in haar verzoek. Gehazi is ondertussen aangekomen bij de jongen. Hij legt de staf op diens gezicht, maar het werkt niets uit. Hij meldt dat aan Elisa. De jongen is niet ontwaakt. Nu gaat Elisa naar zijn kamer. Hij sluit iedereen buiten. Het is geen wonder wat door velen gezien zal worden. Hij doet het meest belangrijke: hij bidt tot de HEERE. Daarover hebben we nog niemand gehoord: de vrouw niet, Gehazi niet en ook Elisa niet. Nu wel dit gebed. Elisa strekt zich uit over het kind, zoals Paulus dat later over Eutychus zal doen (Hand. 20). De beschrijving maakt duidelijk dat Elisa werkelijk het kind helemaal bedekt en zijn warmte overgaat op het lichaam van het kind (vers 34). Daarop verlaat Elisa de kamer. Als hij naar beneden gegaan is en weer is teruggekomen, buigt hij zich opnieuw over de jongen heen. Daarop niest de jongen zevenmaal en doet zijn ogen open (vers 36). Zeven is het getal van de volheid van God. Zevenmaal bad Elia. Zevenmaal ging Naäman onder in de Jordaan. Hij geeft de jongen terug aan zijn moeder. Zij dankt eerst de profeet en in hem de Heere en pas daarna sluit ze haar zoon in de armen.

TER OVERWEGING

Het is een ernstige geschiedenis. Ook kinderen kunnen sterven. Het is goed om hier op een tactvolle wijze met de kinderen over te spreken.

Het is opvallend dat gebed wat uit lijkt te blijven. Iedereen handelt eerst (de vrouw, Elisa, Gehazi). Pas als er gebeden wordt en de HEERE te hulp wordt geroepen, komt er verandering.

De vrouw zoekt nu in geloof naar redding bij de profeet. Het is niet zeker of ze uitgaat van een wonder. Wel is zeker dat ze geen hulp van wie of wat dan ook verwacht dan alleen van de God van Elisa. Ze gaat niet naar een arts of welke hulpverlener ook, maar naar de profeet.

Door een wonder van God wordt haar kind weer levend. In onze dagen gebeurt het niet meer dat gestorven kinderen opgewekt worden, maar het wonder dat God geestelijk dode zondaren levend maakt, gebeurt door Woord en Geest nog steeds! Dat vindt zijn basis in de opstanding van de Heere Jezus. Zijn opstandingskracht maakt dode zondaren levend.

GELOOFSLEER

Opnieuw een geschiedenis waarin we zien dat de HEERE macht heeft over leven en dood.

De HEERE geeft deze vrouw een kind, boven alle menselijke verwachting uit. Heel duidelijk wordt het dat dit genade is. Wat hebben wij van God allemaal gekregen? Besef je dat dit ook genade is? De Heidelbergse Catechismus, zondag 24, vraag en antw. 63, wijst ons erop dat alles wat we krijgen onverdiende genade is.

Soms kan de HEERE ons iets afnemen, zodat we opnieuw gaan beseffen dat alles genade is. Dat doet Hij ook bij deze vrouw. Het kind sterft en alleen door Gods ingrijpen krijgt de vrouw haar kind terug. Dit leert ons dat we een biddend en afhankelijk leven moeten leiden (zie zondag 45 van de Heidelbergse Catechismus).

